

7/35467

GK. 64

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

07.02.14* 1159

Sayı : 72252440.610.2013.265

Konu : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 16/12/2013 tarihli ve 43452547-120.07-155123 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Levent TÜZEL'e ait 7/35467 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan hususlar aşağıda değerlendirilmiştir.

666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, kamu idarelerinde aynı hizmet sınıfında, aynı veya benzer kadrolarda bulunan personel arasında ek ödeme, ikramiye ve fazla çalışma gibi değişik adlar altında yapılmakta olan ilave ödemelerden kaynaklanan kurumlararası ücret dengesizliğinin ortadan kaldırılması amacıyla hazırlanmıştır. Bu kapsamda, söz konusu KHK ile kurumlar arası ücret dengesizliğine neden olan ödemeler ile denge tazminatının uygulanmasına son verilmiş ve bu ödemeler yerine tüm personeli kapsayacak yeni bir ek ödeme sistemi ile üst yönetici ve kariyer meslek personeli için ise yeni bir ücret sistemi getirilerek aynı hizmet sınıfında, aynı veya benzer kadrolarda bulunan personel arasındaki ücret dengesizliği ortadan kaldırılmıştır. Bu suretle söz konusu Kanun Hükmünde Kararname, özü itibarıyla farklı kamu idarelerinde aynı hizmet sınıfında aynı veya benzer unvanlı kadrolarda bulunan personel arasındaki ücret dengesizliğinin ortadan kaldırılmasına yönelik bir düzenleme olup, tüm kamu görevlileri için uygulanacak genel bir maaş ve ücret artışı düzenlemesi değildir. Bu nedenle, söz konusu Kanun Hükmünde Kararnameyle ücret dengesizliği bulunmayan personele yönelik herhangi bir ücret artışı öngörülmemiştir.

Diğer taraftan; Anayasa Mahkemesi Başkanlığının 27/12/2012 tarihli ve Esas Sayısı: 2011/139, Karar Sayısı: 2012/205 sayılı kararında, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin bazı maddelerinin iptaline ve bu iptal kararlarından bazılarının ise iptal hükmünün Kararın Resmi Gazetede yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir.

Anayasanın 153 üncü maddesinde;

“ ...

Anayasa Mahkemesi bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin tamamını veya bir hükmünü iptal ederken, kanun koyucu gibi hareketle, yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemez.

Kanun, kanun hükmünde kararname veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmi Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmi Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez.

İptal kararının yürürlüğe girişinin ertelendiği durumlarda, Türkiye Büyük Millet Meclisi, iptal kararının ortaya çıkardığı hukuki boşluğu dolduracak kanun tasarı veya teklifini öncelikle görüşüp karara bağlar.

İptal kararları geriye yürümez.

”

...
hükmü yer almaktadır.

6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 66 ncı maddesinde de;

“ ...

(2) İptal kararları geriye yürümez.

(3) Mahkemece iptaline karar verilen kanun, kanun hükmünde kararname veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü veya bunların belirli madde veya hükümleri, iptal kararının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Mahkeme gerekli gördüğü hâllerde, Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihi bir yılı geçmemek üzere ayrıca kararlaştırabilir.

(4) Mahkeme, bir kanun, kanun hükmünde kararname veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün tamamını veya bir hükmünü iptal ederken, kanun koyucu gibi hareketle, yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemez.

....”

denilmektedir.

Görüldüğü üzere, Anayasa Mahkemesince verilen kararların geriye yürümeyeceği, iptal edilen hükümlerin iptal kararının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkacağı ve Mahkemece gerekli görülen hallerde ise iptal kararının yürürlük tarihinin ertelenebileceği hükme bağlanmıştır. Buna göre, bir düzenleyici hükmün Anayasa Mahkemesince iptal edilmesi halinde, bu kararlar geriye yürümektedir.

Buna göre; 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen ek 12 nci maddenin birinci fıkrasının (ğ) bendiyle, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü personeline ikramiye ödenmesine ilişkin 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununun 15 inci maddesinde yer alan düzenleme ve aynı fıkranın (j) bendiyle Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı personeline ikramiye ödenmesine ilişkin 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanununun 28 inci maddesinde yer alan düzenleme 14/1/2012 tarihinden geçerli olmak üzere ve anılan ek 12 nci maddenin ikinci fıkrasının (c) bendiyle Maliye Bakanlığı personeline fazla çalışma ücreti ödenmesine ilişkin 213 sayılı Kanunun anılan ek 13 üncü maddesinde yer alan düzenleme ve aynı fıkranın (m) bendiyle Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Yüksek Seçim Kurulu, Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı (ceza ve infaz kurumları hariç), Türkiye Adalet Akademisi personeline fazla çalışma ücreti ödenmesine ilişkin 3717 sayılı Kanunun 2/A maddesi 31/12/2011 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmış olduğundan, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yeni bir yasal düzenleme yapılmadığı sürece yürürlükten kaldırılan söz konusu madde hükümlerinin, iptal kararına istinaden kendiliğinden yürürlüğe girmesi mümkün bulunmamaktadır.

Ayrıca, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü personeline ikramiye ödenmesine ilişkin 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununun 15 inci maddesinde yer alan düzenleme ile Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı personeline ikramiye ödenmesine ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu Kanununun 28 inci maddesinde yer alan düzenleme 14/1/2012 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmakla birlikte 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 11 inci maddesiyle, 14/1/2012 tarihi itibarıyla aynı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen söz konusu ek 12 nci maddenin birinci fıkrasıyla yürürlükten kaldırılan ek ödemeler ile ikramiyelerin aylık toplam net ödeme tutarının, 15/1/2012 tarihinden itibaren 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesine göre bulundukları kadro ve görev unvanları için ödenen aylık ek ödeme tutarından fazla olması halinde aradaki farkın, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ve bu fark giderilinceye kadar ayrıca tazminat olarak ödenmesi sağlanmıştır.

Maliye Bakanlığı personeline fazla çalışma ücreti ödenmesine ilişkin 213 sayılı Kanunun anılan ek 13 üncü maddesinde yer alan düzenleme ile Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Yüksek Seçim Kurulu, Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı (ceza ve infaz kurumları hariç), Türkiye Adalet Akademisi personeline fazla çalışma ücreti ödenmesine ilişkin 3717 sayılı Kanunun 2/A maddesi hükümleri, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 12 nci maddesinin ikinci fıkrasıyla 31/12/2011 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılmakla birlikte aynı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 15 inci maddesi hükmüne göre yürürlükten kaldırılan söz konusu hükümlerin uygulanmasına da 31/12/2012 tarihine kadar devam edilmiştir.

Ayrıca, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen ek 13 üncü madde uyarınca belirli bir sürede bitirilmesi gereken zorunlu ve istisnai işlerden, her defasında ayrıca Bakanlar Kurulu kararı alınması kaydıyla, Bakanlar Kurulunca uygun görülenlerde çalışan 657 sayılı Kanuna tabi personele, ayda elli saati ve bir

yılda altı ayı geçmemek üzere yılı merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenen fazla çalışma saat ücretinin beş katını aşmamak kaydıyla Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenen çalışma süresi, miktar, usul ve esaslar dahilinde fazla çalışma ücreti ödenebilmesi imkanı getirilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 100 üncü maddesinde memurların, yürüttükleri hizmetin özelliklerine göre bu madde uyarınca tespit edilen çalışma saat ve süreleri ile görev yerlerine bağlı olmaksızın çalışabilmelerinin mümkün bulunduğu ve bu hususa ilişkin usul ve esasların Devlet Personel Başkanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirleneceği belirtilmiştir. Aynı Kanunun 101 inci maddesinde ise günün yirmidört saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde çalışan Devlet memurlarının çalışma saat ve şekillerinin kurumlarınca düzenleneceği belirtilmek suretiyle çalışma saatlerinin nasıl tespit edileceği düzenlenmiştir. Bunun yanında anılan Kanunun 178 inci maddesinin (B) fıkrasında, kurumların gerektiği takdirde personelinin günlük çalışma saatleri dışında fazla çalışma ücreti vermeksizin çalıştırabileceği ve bu durumda personele yaptırılacak fazla çalışmanın her sekiz saati için bir gün hesabı ile izin verileceği, bu suretle verilecek iznin en çok on günlük kısmının yıllık izinle birleştirilerek yılı içinde kullanılabileceği belirtilerek, kurumların hizmetin gerektirdiği durumlarda personelinin fazla çalışma ücreti ödemeksizin izin karşılığında çalıştırmasına da imkan tanınmıştır.

Dolayısıyla, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 12 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarıyla yürürlükten kaldırılmış olan düzenlemeler uyarınca söz konusu ödemelerden yararlanan personele tekrar aynı hükümlerde öngörülmüş olan ikramiye ile fazla çalışma ücretinin ödenebilmesi, Anayasanın 128 inci maddesinde yer alan “*Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.*” hükmüne istinaden yasama organı tarafından bu yönde yeni bir yasal düzenleme yapılmasıyla mümkün olabilecektir.

Öte yandan, kamu çalışanlarının mali ve sosyal haklarında yapılan artışlar, Devletin mali imkanları, ülkenin ekonomik gelişimi ve milli gelir düzeyi, genel geçim şartları ile yıllık enflasyon oranları göz önünde bulundurulmak suretiyle tespit edilmektedir. Ayrıca 5982 sayılı Kanun ile yapılan Anayasa değişikliği sonucunda 2012 yılından itibaren memurlar ve diğer kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarında yapılacak artışlar, karşılıklı müzakereler ile yürütülen toplu sözleşme süreci sonucunda belirlenmeye başlanmıştır. Bu çerçevede, kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarında 2012 ve 2013 yıllarında yapılan artışlar, 2012/1 sayılı Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararıyla belirlenmişken, 2014 ve 2015 yıllarında yapılacak artışlar ise “Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2014 ve 2015 Yıllarını Kapsayan 2. Dönem Toplu Sözleşme” ile belirlenmiştir.

Bilgilerini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı